

Esztergomi Lapok.

SZERKESZTŐSÉG:
SZÉCHENYI-TÉR (SZERENCSES-FÉLE HÁZ),
HOVA A LAP SZELLEMI ÉS ANYAGI RÉSZÉT ILLETŐ KÖZLEMÉNYEK KÜLDENDŐK.
KÉZIRATOK NEM ADATNAK VISSZA.

MEGJELENIK MINDEN VASÁRNAP ÉS CSÜTÖRTÖKÖN.

KIADÓ HIVATAL:

SZÉCHENYI-TÉR (SZERENCSES-FÉLE HÁZ)
HOVA AZ ELŐFIZETÉSI PÉNZEK KÜLDENDŐK.
HIRDETÉSEK
ÉS NYILTTÉRI KÖZLEMÉNYEK A KIADÓHIVATALBAN
VÉTELTNEK FEL.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:
Egész évre 12 K.
Fél évre 6 K.
Negyed évre 3 K.
→, EGYES SZÁM ÁRA 12 FILL. ←

Közkórházunk helyzete.

Esztergom, márcz. 28.

Arról szólt a mult napokban a fáma, hogy a város új közkórháza eső előtt áll.

A hírrelés, abban a szószban, melyben feltalaltattott, sokak előtt hitelre talált.

Egy közintézményről lévén szó, kötelességünk a közkórház viszonyait ismertetni és ennek kapcsolatában rámutatni azon okokra, amelyek azt anyagi nehézségek elé állították, előre bocsátjuk azonban, hogy esődről beszélni határozottan abszurd dolog!

Ki ne ismerné Esztergomban a kórház multját? Ott szoroskodott a mai szegényházban, melynek egyetlen helyisége sem volt alkalmas a kórházintézmény befogadására. Az ment bele aki éppenséggel nem kerülhetett el. Felszerelése is gyarló volt. A kórszobákban egyszerű faágyakon feküdtek a betegek. A műtő-szobát jóra való háznál még szerszámkamrának sem használnák. Az állapot tehát tarthatatlan volt s hogy azt nemcsak a közvélemény, hanem a legközvetlenebb hivatalos körök is ilyennek ismerték fel, mi sem bizonyítja jobban, mint az, hogy új kórház létesítéséről már jóval másfél évtizeddel ezelőtt tervelgettek, míg végre 1899-ben megindult az akció a vég-

ből, hogy Esztergom városa egy, a mai kor igényeinek megfelelő új kórházat nyerjen.

Felesleges a létesülés fázisait ismertetni. Nagy nehezen, részint a jótékony emberbarátok segítségével, részint a vármegye csekély kórház alapjainak megnyerésével, részint pedig kölcsön igénybevételeivel végre sikerült felépíteni az új kórházat. Azután nagy küzdelemmel berendezték azt s hogy a modern orvosi tudomány által igényelt segédeszközök se hiányozzanak, ezeknek beszerzése a kórház mindenkori költségvetésének nem csekély terhét képezte. Az átmeneti helyzet egyéb kívánalmakat is teremtett. Az ápoló személyzet a pavillonrendszerű kórháznál szaporítandó volt, az irodai személyzet nemkülönben; szerveztetett egy új segédorvosi állás is. Az élelmezési rendszer is újítást igényelt. Közben egyszerűen megdrágultak az életviszonyok. E téren elég pl. a liszt- és húsarak emelkedését megemlíteni. A kórházat kormányzó bizottság a fokozottabb igényeknek előtérbe jutásával, az új intézet nívón tartásával kapcsolatos kiadások növekedésével és az életviszonyok megdöbbentő drágulásával számot vetve állította össze a kórház évi költségvetéseit, amelyek terve-

zete szerint anyagi zavar nem állhatott volna elő, de nem számolt, mert nem is számolhatott a belügyi kormány nézetével, mely az az volt: Nem engedélyezni a napi ápolási díjak felemelését sehol sem!

Alig van Magyarországon kórház-intézmény, melynek vezetősége fel ne jajdult volna a Tisza István belügyminisztersége alatt életre kelt ezen szerencsétlen irányzat ellen!

Minden hiába volt. A székes fővárosi kórházakkal sem bántak el másként. — A főváros közönsége, mint kórházfenntartó szintén hiába emelt óvást a kormány rideg álláspontja ellen és boldogult Tisza öröke átszármazott a maga brüszk mivoltában az utána következő kormányokra is.

Ha ez a tény egymaga elegendő is arra, hogy a kórházak pénzügyi igazgatásában zavarok keletkezzenek, fokozta a bajokat az is, hogy az országos betegápolási alap és a belügyi tárca ellen támasztott követelések az összes kórházaknak 3—5 sőt pl. a debreceni kórháznál fél évet meghaladó késedelemmel utalványoztattak a belügyminiszterium részéről s e körülmény a kórházak szállítóit tette nemcsak

AZ „ESZTERGOMI LAPOK” tárcája.

A szerelmes asszony.

(Folytatás és vége)

Az a szent örület vett ilyenkor rajta erőt, mely szentté teszi a bünt, bábbá az öntudatot.

És zengte az ő nagy szerelmének fenséges himnuszát.

Több az mint boldogság amint én most érzek, amikor csak az enyém vagy és senki másé amikor még gondolataidat is enyémnek mondhatom. Menybeli üdvösség az, melynek fináléja a kárhozat. Óh, de most ne beszéljünk erről, csak egyedül terólad ki az én hősom királyom, istenem, mindenem vagy. És te talán csak sejtéd ezt, de nem érzed. Pedig érezned kellene. Hisz lángoló vérem lüktetése, szerelmes szivem dobbanása, szomju ajkam csókja puha karom ölelése mind csak az én végtelen soha meg nem szünő szerelmemről regél neked. Ha elmégsz, szeretnék átfontni, hogy visszatartsalak; ha távol vagy tőlem, elátkozom az asszonyokat, kik ráa tekintenek, a hivatásodat, mely mngrabol tőlem, a barátokat, kik meglopják a percet, mely engem illet. És szeretnék hozzád rohanni, lábad elé vetni magam könyörögve, hogy jöjj, mert meghalok te nélkül. Ha mellettem vagy, reszketek a félelemtől, hogy ismét el kell válnunk. Nincs egy nyugodt pillanatom, életem csupa féltés aggo-

dalom, hogy megcsalsz, elveszítelek. Irigylem az ambereket, kikkel beszélsz, kikre rátekintesz és hogy enyémnek, egészen enyémnek mondhatlak, nem cserélnék az I-tennel sem. Minden gondolatom, érzésem, vágyam, ábrándom, reményem, hitem te vagy. Ejje! rólad álmodom nappal rólad gondolkodom. Te és miadig csak te!

Amint egy kis idő mulva magához tért a beteg elfonyadt asszony, ismét a férfit kereste. Szorosan magához ölelte annak fakó beesett arcát ajkára szoritotta vékony ajkait és forró csókjaival belehelte elroncsolt tüdejének halált hozó mérgét. A férfi szótlanul túrt, sőt elősegítette a szerelmes asszony gyilkos munkáját és mohón szívta magába az emésztő iszonyu kört, a borzalmas halált.

Barcsy átlátta a szerelmes asszony szándékát és nem bánta. Oly semmi volt már neki az egész élete. Azt a nőt nem szeretheti többé nem ragadhatja vissza a halál torkából miért élne akkor ő. Ez eg volt a földön amiért érdemes volt élni, küzdeni meghalni. Most már ez sem lesz többé. Es kívánta, sovárogtat a halált, de ez csak nem jött.

Néha felordított fájdalomában, kétségbeesésben, hogy az Isten ily kegyetlen. Az a csodás asszony, aminő nem lesz többé e világon az a haláltusát vivja, míg ő hűtlenül engedi elpusztulni, megsemmisülni és nem tudja a sirba, a másvilágra is követni. Mert Barcsy lelkében élt az a meggyőződés, hogy az ilyen szerelem nem érhet véget a földön ennek még folytatása van a tulvilágon az örökké tartó.

Majd elfogta az örület. Félt, hogy az ő szerelmes szép szőke asszonya ott tulnan meg fogja csalni, ha nem megy vele. De nem mehet. Mindegy, nem hagyja el az asszonyt. És felordított:

Lili, egyetlen Lili! ne hagyj el, vigy magaddal, könyörgöm, én, aki téged szeretni fog időtlen időig, aki megőrül tenéklüed, Lili! Lili!

És Lili eszmélni kezdett. De látszott, hogy ez már kialvó lelkének utolsó fellobbanása, bú-bájos hattudala. Csak tottatottan, kinlódva, faldokolva rebegett.

— Simulj hozzám, egészen közel. Látd még most is csak téged akar a te szerelmes Liliid, mikor már félig a tulvilágon vagyok, mikor már nem érzek semmi mást, csak a szivembe nagy félelmetes szerelmet. Már itt belül sem fáj semmi, csak a szerelem él még bennem, ez élteti még a lelkemet . . . De mégis, fáj valami, iszonyuan fáj, hogy jajgatni szeretnék és nem bírok . . . Fáj hogy te itt maradsz annyi könnyelmű szép asszony között, kik száz szorta szebbek nálamnál. De ugye nem fogod őket szeretni, csak mindig engem és kívülem senki mást e világon . . . Oh mond ezt, oly édes így meghalni. Mert én érte halok meg, mivel nagyon szettelek . . . Jöjj, csókolj meg, szivd magadba az én szerelmes lelkemet és mindig csak rám fogsz gondolni . . . Így . . . így . . . szivd . . . jobban . . . oly jól esik tudni, hogy benned van a lelkem . . . nem váratasz soká magadra . . . jöjj . . .

És az ágy tövében egy roskadt férfi zokogott.
R. Mimi.

bizalmatlanná, hanem saját anyagi helyzetük felett méltán kétségkedőkké.

Igy van ez az esztergomi kórháznál is; a vázolt körülmények ugyanis zavarokat támasztottak a pénzügyi igazgatásban, de csődről beszélni nem lehet.

Divi.

Itt van a tavasz!

Esztergom, március 28.

Habár az időjárás olyan meglepetésekkel szolgál, hogy sokszor tél közepén képzeljük magunkat, azért mégis csak benne vagyunk a tavaszban.

A tavasz első virágai szerényen, nyomorúságos, didergő állapotban egymás után jelentkeznek. A hatar zöldül, a fák rügyei duzzadoznak és ha néha verőfény van, a pacsirta is felemelkedik a levegőbe üdvözölni a tavasz jöttét.

A határ is megindult. Szántogatnak, vetnek, nyitnak és dolgoznak a föld gyermekei.

Mennyi minden vár ilyenkor a gazdára?! A nagyobb és általában szokásos gazdasági munkát nem is említve, annyi sok apró teendő várja az embert a szőlőben, kertben, gyümölcsösben, méhesben, hogy se szeri, se száma.

Ezek közül jó, hogyha a fontosabbakat emlékezetbe hozzuk:

A szőlőben.

Legfontosabb a metszés, meg a tőke fejek tisztogatása. A jó metszéstől nemcsak a termés függ, hanem a tőke jövője is. A tőkék fejének megtisztogatásával és a letisztított öreg kéreg elégetésével egész regimént szőlőellenséget pusztíthatunk el. Oltvány-szőlőknél nem kevésbé fontos a tőke-nyak megvizsgálása és a nemes rész harmatgyökereinek gondos eltávolítása.

A kertben.

Feltéve, hogy az ősszel jó mély ásásban részesült a talaj, annak elegyenítése után már készíthetők a meleg és a magágyak, sőt ez utóbbiakba korai palánták végett már most vethetünk.

A rózsák felszedhetők, de karóhoz még nem kell kötni őket. A metszéssel is várhatunk. A rózsáknak korai kikarózása a kései fagyok miatt nem ajánlatos, mert a karó mellett merev álló rózsza hamarabb elfagy, mint az, amelyet a szél mozgathat. A metszéssel azért várhatunk, mert ha korán metszünk, a meghagyott szemek elfagyhatnak, míg a kései, megnevezett „nedvben való metszés“, esetén még fagy után is marad elég olyan szem, amely megmaradt. Fontos tudni, hogy minden nemes rózsafajta más metszést igényel. Ne bizzuk tehát a metszést nem járatos vincellérekre, akik ugyszólván tövig lenyirbálják a hajtásokat, hanem vagy kérdezzünk meg gyakorlott rózsza tenyésztőt, vagy pedig hívjunk kertészt ezen munkához, melynek sikeres keresztül viteléért rózsáink bőséges jutalmat nyajtanak.

A gyümölcsösben.

Távolíttassuk el a fákról a száraz ágakat törzseikről hántassuk le a valóni kezdő élettelen kérget. E közben szorgalmasan irtsuk a rovar-alcákat, A hernyó fészkeket gondosan szedessük le és égettessük el. Ha fiatalabb fáink vannak, vizsgáljuk, vajon koronájukban nincsenek-e keresztbe nőtt és egymást horzsoló ágak; ha ilyenek vannak, az egyiket, mindenesetre a gyengébbet, távolíttassuk el. Miuden sebet, amit a fákon ejtünk, oltóviasszal gondosan be kell kenetni, mert ekékként a forradás gyorsabban következik be, míg a nyitott sebek elüszkösödnek és azokon keresztül számos rovar juthat be a fának testébe. A bogyo termő bokrok,

ribizli, málna stb. közül áсандók, a száraz részekről megtisztítandók. Ha a fákon vagy azoknak odvaiban madárfészkek volnának, hagyjuk azokat érintetlenül, mert a madarak a fák rovar-ellenségeinek legszorgalmasabb pusztítói.

A méhesben.

Feltéve, hogy a téli hónapokban is gondunk volt kaptáraink tisztaságára, most mégis alapos munkát kell végeznünk. Mivel a napfény most már csalogatja a kis köztársaság szorgalmas tagjait és azok közül száz meg száz nem térhet vissza többé, helyes, hogyha addig, amíg az idő állandóra válik, benn tartjuk őket és fogyatékos készletüket pótoljuk.

Általában.

Rövid gazdasági értekezésemben helyet szorított az udvaroknak is. Minden udvarban van egy pár gyümölcs- és rózsafa, gyp, vagy virágágy, szóval a falak között is igarkodik az ember egy darab természet saját lelkének felüdítésére megteremteni. A fenebb elmondott általános szabályok az udvarokon is követendők, de különösen a gyümölcsfáknál, amelyeknek ilyen helyeken sokkal több ellenségük akad, mint a szabadban. Oka ennek az, hogy az erdőből behozott tűzifával ezernyi rovar érkezik és ezek az élő fákra és bokrokra válnak veszedelmesekké. A fák kérgét tehát alaposan vizsgáljuk, nemkülönbben a rózsákat is, melyeket különösen zöldelő állapotban pusztít az élősdiék serege.

Gazda.

HIREK.

Egy arckép.

Van egy nevető arcom,

A szívem táján régen őrizem.

Valami mély s örök dalt suttag

Annak a képnek a szívem.

A szívem egyre ver csak —

Ki érti meg e méla éneket?

Megnézem százszor azt a képet,

S hiába; mindig csak nevet.!

Kemény Miklós.

— **Ipolyság és Szabó Mihály.** Ipolyságról írják nekünk: Hont vármegyéről a mult napokban, azzal a címmel, hogy „Hont vármegye behódolt“ bizonyára ellenséges forrásból több lapban céltatos közlemény jelent meg, a mely azt adta elő, hogy az alkotmányvédő bizottság tagjai nem tudván megegyezni abban, hogy a tisztviselők fizetését miképpen biztosítsák, az ellenállást megszüntették. E közleménynek tartama elejétől végig ellenkezik a valósággal. — A tisztviselők fizetésének fedezéséről az alkotmányvédő bizottság soha sem tárgyalt, mint a bizottság üléseinek jegyzőkönyve is igazolja, de nem is tárgyalhatott, mivel erre szükség nem is volt, mert ugy az alkotmányvédő bizottság, mint a törvényhatósági bizottság e kérdésben, még a tisztikar lemondása előtt végérvényesen intézkedett. — Hanem ellenkezőleg arról tanácskoztak, hogy a tisztviselők a megszüntetett munkát újra kezdehik-e azon az alapon, a melyet a belügyi kormány — magánaton történt informálás után ugyaucsak magánaton a bizottságnak tudomására hozott. A bizottság tanácskozásainak eredménye az volt hogy a belügyi kormánynak a következő föltételeket hozta tudomására: 1. Szabó Mihály megyefőnök eltávolítása. — 2. A megye alispánjának a főispáni ügykörrel való megbízása. — 3. A törvényhatóság visszatartott dotációjának a beszüntetés napjától kezdődő kiutalása. — A belügyi kormány e föltételeket elfogadva, Szabó Mihály megyefőnököt e hónap

16 án szabadságolta és a megye alispánját a főispáni ügykör ellátásával megbízta s e hónap 22-én a vármegye tisztikarának dotációját kiutalta. Ennek folytán Czobor László alispán szabadságát megszakiya, e hónap 16 án hivatalát elfoglalta, Czobor Ede és Tolovich Kálmán tb. főjegyzőket, miután tiszteletbeli címükről le nem mondottak, szolgálattételre berendelte s a hivatalos teendőket ellátva, e hónap 24 ikére közgyűlést hívott egybe. Mindezek alapján a törvényhatósági bizottság ezen napon Czobor László alispán elnöklésével tartott közgyűlésben a tárgysorozat első pontja alatt fölvetett alispán jelentés tárgyalása alkalmával a következő határozatot hozta: Miután a vármegye megvont törvényes dotációját vissamenőleg is kiutaltatott és a közigazgatás vezetésével, főispáni hatáskörrel is a vármegye alispánja bizatott meg. Hont vármegye törvényhatósági bizottsági közgyűlése fölhívja a lemondott és nyugdíjaztatásukat kért tisztviselőit hogy helyeiket újból elfoglalják és a hivatalos állásukkal járó közigazgatási teendőket az ország törvényei — a képviselőház, valamint a törvényhatósági közgyűlés határozatai — nemkülömbben saját lelkiismeretünk és hivatalos esküjüknek megfelelően elintézzék.

— **A helyi lapok megrendszabályozása.** A győri kir. ügyészség végzésileg hívta fel az összes helyi lapok kiadóhivatalait, hogy a városban széthordásra kerülő lappéldányokat mindaddig kikézbessitettui vagy póstára adni tilos, míg a köteles példány az ügyészség által e célra kijelölendő egyénnek át nem adott. Ez az egyén akit az ügyészség még eddig nem bízott meg formálisan, a köteles példányon fel fogja tüntetni az időpontot a midőn az neki kézbesített és csak miután ez megtörtént, kézbesíthetők csak ki a lapok az előfizetőknek illetve csak akkor adathatnak postára. Kiváncsiak vagyunk, hogy ki lesz a helyi lapok cenzora.

— **Az iparbank közgyűlése.** Az esztergomi kereskedelmi és iparbank f. hó 25-én d. e. 10 órakor tartotta évi rendes közgyűlését a részvényesek nagy érdeklődése közben. A közgyűlés vezetésére a beteg Dr. Feichtinger Sándor Sándor elnök helyett Frey Ferencet választották meg elnökhelyettesé. Frey Ferenc elfoglalván az elnöki széket üdvözölte a megjelenteket és megköszönte a személye irányában megnyilatkozott bizalmat. Megnyitó beszédét azzal kezdte, hogy miután az elnök hivatása a közgyűlés vezetésére szorítkozik s így a bank üzleti ügyeibe befolyást nem gyakorol a szokásos elnöki előterjesztést ezuttal mellőzendőrek tartja. A közgyűlés egyhangulag tudomásul vette a h. elnök eme propositióját. Ezután Frey szép szavakkal emlékezett meg az elhunyt Pongrácz Zsigmond volt intézeti ügyésztől és ugy őt mint a szintén megboldogult Palkovits Jenő és Wimmer Ferenc igazgatósági tagokat meleg hangú beszéddel parentálta el. Indítványára a közgyűlés tagjai néma felállással fejezték ki az elhunytak iránti kegyeletüket. — Ezután a közgyűlés elismerését nyilvánította Szecska Kornél helyettes intézeti ügyész eddigi működéséért és őt ezen állásában véglegesítette. Majd ifj. Oltósy Ferenczet első s. könyvvezetőnek választották meg, Nagy Pál fizetését pedig felemelték. Ezután a megürült 3 igazgatósági tag helyének betöltésére került a sor. A közgyűlés nagy szótöbbséggel igazgatósági tagokul megválasztotta Schönbeck Imrét Seiler Vilmos és Obert Ágostont. Gyűlés befejeztével Marosi József h. igazgató köszönetet szavazott Frey Ferencnek pártatlan elnöki működéséért, mire a közgyűlés az elnök élte-tésével véget ért.

— **A nappali áramszolgáltatás.** A nappali áramszolgáltatás dolgában egy lépés már megtörtént. A Ganz és Társa elhatározta, hogy egyelőre próbaképen hetenkint háromszor, hetfőn, szerdán és szombaton délutáni 2 óraker megindítják a nappali áramot. Az elektromos hajtóerő felhasználóinak már ez is némi előnyre válik, de az ipari vállalkozás föllendülése csak az állandó nappali áramszolgáltatástól várható. Ehhez azonban a társulat bizonyos minimális nappali fogyasztás biztosítását kívánja. Mint értesülünk az eddig biztosított fogyasztás nem jár messze a megkívánt quantumtól. A tegnapi demonstrációs estély kétségtelenül újabb lökést ad a vállalkozási kedvnek. Elvégre is az elektromos áram a jövő uralkodója és fejlődése beláthatatlan, Drágasága pedig a fogyasztás növelésével egyenes arányban fog csökkenni.

— **Ertekezlet a villamos vasut ügyében.** A villamos összekötő vasut tervezetének és a városi támogatás módozatának ismertetése és megbeszélése céljából a polgármester ma délután 5 órára értekezletet hívott össze. Az értekezleten úgy Török Emil mérnök, mint a többi ajánlattevők képviselőiben egy műszaki közeg fel fog szólni.

— **Ajtófélfá.** Ezzel a címmel jövő számunkban új, eredeti rovatot indítunk meg. Az impulzust hozzá abból a törekvésünkből merítettük, hogy a közönség körében felhangzó óhajásoknak ne csak hangjuk, hanem fogantatjuk is legyen. A közjó érdekében számtalan kívánságot hangoztattunk és számtalan visszasságot róttunk már meg. Főszóalálásunknak igen sokszor volt már eredménye, de elég gyakori azon esetek száma is, midőn beszédünk kiáltó szó volt a pusztaságban. Elhangzott nyomtalanul. Pedig akár-hányszor érdemes dolgokról volt szó és a közönyösség derék gondolatokról volt a megölője. Ennek az eshetőségnek az elhárítására való az „Ajtófélfá“. Azelőtt, de gyakran még most is faluhelyen az ajtófélfára krétázza föl a kocsmáros kinek kinek-kinek a tartozását. A fehér betűk aztán csak akkor kerülnek le onnan, ha az adósság ki van egyenlítőre vagy ha a megterülés a valószínűség utolsó foszlányát is elvesztette. Nos hát, a mi „Ajtófélfánk“-ra is fölírjuk az adósságokat, azokat az óhajásokat és terveket, melyeknek teljesítésével adós maradt az a tényező, akinek tisztje lett volna a megvalósítás. Egy-két szóval fejezzük föl és mindaddig ott hagyjuk az „Ajtófélfán“, amíg valami lesz belőle vagy végkép szétfoszlik a rája vonatkozó minden reménykedés. Természetes, hogy mindig csak közérdekű dolgok kerülhetnek az „Ajtófélfára“. Uj rovatunkat tisztelt olvasóink figyelmébe ajánljuk.

— **Kitüntetett tanár.** A kultuszminiszter köszönetét nyilvánította dr. Nemesák János ny. tanárnak, ki több mint négy évtizeden keresztül tanított az esztergomi reáliskolában. Egy évig az intézet igazgatója volt. A kitüntetés a magyar tanügynek valóban érdemes munkáját érte.

— **A helypénzszedés.** A belügyminiszter jóváhagyta a törvényhatóság azon határozatát, mellyel a város képviselőinek határozatával szemben továbbra is főtartandónak mondotta ki a piaci helypénzszedést.

— **Bucsubankett.** Dr. Alföldy Dezső kir. aljárásbíró jövő hó elsején távozik Győrbe, hogy a kir. táblánál tanácsjegyzői állását elfoglalja Tiszteletére a bírói és ügyvédi kar tegnap este bucsubankettet rendezett a „Fürdő“ vendéglőben.

— **Egy kereskedő rejtélyes eltűnése.** Wallfisch Armin párkányi gabonakereskedő mult hét csütörtökén azzal bucsubankett el családjától, hogy

Bécsbe utazik üzleti ügyek lebonyolítása céljából és onnan legkésőbb harmadnapra visszatér. Wallfisch Bécsből sürgönyözött családjának, hogy sürgős üzleti ügyben Münchenbe kell utaznia. Ezután napok teltek el és Wallfisch semmiféle hírt nem adott magáról. Családja aggódni kezdett és táviratilag kérdezősködött Münchenben és Bécsben az eltűnt üzletfeleiről Wallfisch Arminról, de onnan az az értesítés érkezett, hogy nevezett ezen városokban nem látták. Wallfischról ezóta semmiféle híradás nem érkezett és aggódó családjá azt hiszi, hogy Amerika felé vette útját. Erre a lépésre Wallfisch rossz üzleti viszonyai bírhatták, amely körülmény most, hogy hitelezői megtudván a szökést tegnap conferáltak megállapítást nyert, amelyben kiderült, hogy Wallfisch passivái mintegy 300,000 karonára rugnak, míg ezzel szemben csak két alaposan megterhelt párkányi ház szerepel aktivaként. Wallfisch bukása érthető riadalmat okozott a párkányi és helybeli piacon, ahol igen sok üzletember van ez ügyben nagy összegek erejéig érdekelve olyannyira, hogy félt, miszerint ez a bukás néhány kereskedő tönkremenését fogja maga után vonni.

— **Színészek jönnek!** Mult számunkban már jeleztük, hogy Szalkay Lajos színigazgató városunkba érkezik és itt kiválóan szervezett színtársulatával és saját zenekarával előadásai sorát folyó évi április hó 15-én, húsvét vasárnapján János vitéz uagy operettel megkezdi. A társulat előadói személyzetének tagjai. Nők: Tábory Frida szubrette primadonna, Dénes Ella coloratur énekesnő, Kövi Juliska szubrette énekesnő, Fekete Irénke naíva énekesnő, Somló Margit hősnő szende, Tombor Aladárné drámai anya, Fekete Ilona komika, Fekete Rózsika táncosnő, Kovács Juczi, Hérics Ottóné, Deéry Béláné, Batory Béláné és Nagy Emma kar. és segédszínésznők. — Férfiak: Szalkay Lajos operette buffó, Kovács Lajos hős és jellemszínész, Déry Béla bonvivant szerelmes, Gyárfás Ödön bariton énekes, Szántó Jenő tenor énekes, Szigethy Angor énekes naturburs, Báthory Béla komikus, Bérczy Jenő kedélyes apa, Szabolcsi Ignác, Hérics Ottó, Balázs Endre, Nagy Emil és Eröss Sándor kar. és segédszínészek. — A színi repertoárján szerepelnek. Operettek: Gül Baba, János vitéz, Aranyvirág, Vándorlegény, Koldusgróf, Hajduk hadnagya, San Toj, Hoffmann meséi, Tavasz, Bajusz, Asszonyregiment, Böregér, Katalin, Katinka grófnő, Rátartós király k. a. Bohémszerelm stb. Próza művek: Boccarat, Csöppség, Fehér Anna, Tetemre hívás, Jerichófalai. Titok, Boszorkány, Smolen Tóni, Kukoricza Jónás (énekes darab.) Takarodó, Mádi Zsidó stb. 12 előadásra hirdet bérletet a társulat és pedig: oldal vagy támlásszék 12 előadásra 20 korona, kőrszék 16 korona, zártszék 12 korona. — A bérlet eszközésével Bérczy Jenő titkár van megbízva.

— **A doroghi vasuti állomás kibővítése** serényen folyik. A vállalkozó cég az építkezést már megkezdte. Az Esztergom-szászvári bányatársulat is megkezdi a drótkötélpálya létesítésénél szükséges munkálatok folyamatba vételét. Ha az idő kedvezni fog, az építkezésekkel gyorsan elkészülnek.

— **Élelmicikkek szervezett kivitele** Az állam támogatásával alakult élelmiszer szállító részvénytársaság kötelezettséget vállalt arra hogy egy nagyobb szabású élelmicikk — kiviteli — és nyilvános jellegű hűtő és fogyasztóház vállalatot létesít. A kereskedelmi miniszter az élelmicikkek értékesítését csak jöminőségben és nagy tömegben való termelését előmozdítandó az ipari és kereskedelmi érdekeltségekkel tudatja, hogy mi ezen vállalat kötelezettsége. Ezen vállalat nemcsak bázis, hanem az angol piacra irányított áéra, propre üzleteket is köt. Az ország hat nagyobb forgalmu helyén

átvevő és osztályozó állomásokat létesít, 12 vándor csomagoló és osztályzó alkalmazottat tart, akik a kereskedők és termelők rendelkezésére állanak. Budapesten egy nagyobb szabású nyilvános jellegű hűtő fogyasztó és raktárházat épít tojás, vaj, zsír, szalona, vágott baromfi gyümölcs, méz, vad, stb. élelmicikkek jobb értékesítésére. A hűtőházban raktározott árukra értékük háromnegyed részéig hitelt, illetve előleget köteles adni és ezért az osztrák magyar bank mindenkor kamatlábánál 1 1/2 százalékkal magasabb kamatot nem számíthat. Azokon a piacokon, amelyekre rendszeres kivitel folytat, áruházakat vagy vásárcsokkokban külön helyeket szerez, de ilyeneket feltétlenül fenntart Bécsben, Bóroszlóban, Berlinben és Londonban. Végre egy pozitív lépés az élelmicikkek egészséges exportja felé melynek folyamánként a termelés is egész új lendületet vesz.

— **Gróf Majláth Gusztáv a Leányváriaknak.** A leányvári földtulajdonosok folyó évre ismét megkapták gr. Majláth Gusztávól a leányvári köszöntésért őket megillető 2000 koronát, melyet úgy a mult évről még fennmaradt s illetve visszatartott 1000 kor. összeget, tehát összesen 3000 koronát a földtulajdon arányában e napokban osztottak ki köztük. A leányváriak járandóságait önkéntesen községi, utadó s a hol került állami adótarozásaikba utalták be.

— **Halálozások.** Nagy szomorúság érte Holly Sándor városi számtisztet, Négy honapos fiacskája: Tiborka f. hó 24 én meghalt f. hó 26-án temették el.

Özv. Hoch Ferencné szül. Cserny Teréz Dorogon f. hó 26-án elhunyt. A megboldogultban Hoch Emil dorogi kántor tanító édesanyját gyászolja. — Hadl Mórné Tokodon f. hó 27-én 59 éves korában elhunyt.

— **Megérkezett bizottság.** A vágóhidak tanulmányozására kiküldött bizottság már visszatért tanulmányútról. Fiume, Marosvárhely és Temesvár vágóhidait nézték meg és tapasztalataikról véleményes jelentést fognak kiadni. Mint halljuk, a szakértő bizottság tetszését leginkább a temesvári vágóhid berendezése nyerte és valószínűleg ennek a követését fogják ajánlani néhány módosítással, miknek gyakorlati voltát viszont a fiemei vágóhidnál észlelték.

— **Tulipán kert.** A tulipán jelvények eszméje lázba ejtette az egész országot és városunkban is nagy fért hódított. A közönség sorra ostromolja a helybeli üzleteket jelvényekért, de még eddig nálunk nem volt kapható. A mai napon azonban már a helyi közönség is szerehet be jelvényeket Pelemann László jönevű férfi szabó üzletében, kinek áldozatok árán sikerült egy nagyobb kvantum jelvényt beszerezni.

x **Kiadó lakás.** A Széchenyi-téren levő Rothnagel-féle házban egy üzlethelyiség lakással és többi tartozékaival május hó 1-ére kiadó. Bővebbet a tulajdonosnál.

x **Elveszett** egy kis réz függő óralánc néhány ezüst aprósággal. A becsületes megtalálót a tulajdonos 10 korona jutalomban részesíti. Jelentkezhetni e lap kiadóhivatalában.

— **A magyarok büszkesége!** Rákóczi Ferencz a magyarok büszkesége. Most, hogy a magyar kormány kieszközölte, hogy hantait Törökországból hazahozzák, „Tolnai Világ Lapja“ egy olyan dologra határozta el magát mely az irodalomban páratlanul áll. Nem kisebb dologról van szó, minthogy mindeki egy Rákóczi-csoportot ábrázoló dombormű ötvényt gyönyörű keretben kapjon, ki „Tolnai Világ Lapja“-ra január 1-től előfizet. Tehát egy 100 koronás ajadékbán részesül minden előfizető. Ezen dombormű igazi mesterm, s mint említettünk, ha előfizet „Tolnai Világ-Lapja“-ra fél-évre, az eredeti ár, vagyis 4 frt helyett 3 frt-tal teljesen ingyen kapja ezen domborművet csupán a keretet számítva fel a kiadó, ami 2 frt 50 krajaczába kerül. Előre jelezzük, hogy

ezen domborművet, amit az előfizetők kapnak „Tolnai Világ-Lapja“ oly nagy áldozatot hozt, amit még lap sohasem tett. A cél az, hogy az előfizetők megismerjék, a lapot s ha megszokta, biztosra vehető hogy megmaradt előfizetőnek. Előfizetések a „Magyar Kereskedelmi Közlöny“-höz, küldendők, Budapest, VII, Dohány utca 16-18 (ezelőtt Károly-körút 9).

Közgazdaság.

X A Triesti Általános Biztosító Társaság (Assicurazioni Generali) f. évi március hó 17-én tartott 74-ik közgyűlésén terjesztettek be az 1905. évi mérlegek. As előtünk fekvő jelentésből látjuk, hogy az 1905. december 31-én érvényben volt életbiztosítási tőkeösszegek 771.879.007 korona és 54 fillért tettek ki és az év folyamán bevett díjak 35.489.533 korona és 24 fillérre rugtak. Az életbiztosítási osztály díjtartaléka 8.739.255 korona 97 fillérrel 209.076.662 korona 98 fillérre emelkedett. A tüzbiztosítási ágban, beleértve a betörés-lopás elleni és tűlközegebiztosítást a díjbevétel 14.429.413,117 korona biztosítási összeg után 23.071,911 orona 75 fillér volt, miből 8.903.497 korona 38 fillér viszontbiztosításra fordított, úgy, hogy a tiszta díjbevétel 14.768.414 korona 37 fillérre rugott, mely összegből 10.464.043 korona 40 fillér mint díjtartalék minden tehertől menten jövő évre vitetett át. A jövő években esedekessé váló díjkötelezvények összege 94.667.902 korona 06 fillér. A szállítványbiztosítási ágban a díjbevétel kitétt 3.833.502 korona 39 fillért, mely a viszontbiztosítások levonások után 1.552,290 korona 37 fillérre rugott. Károkkért a társaság 1905-ben 30.285,711 korona 02 fillért folyósított. Ehhez hozzáadva az előbbi években teljesített kárfizetéseket, a társaság alapítása óta károk fejében 827.976,227 korona és 40 fillérnyi igen tekintély összeget fizetett ki. A nyereség tartalékok közül, melyek összesen 26.999,096 korona 73 fillérre rugnak, különösen kiemelendők: az alapszabály szerinti nyereségtartalék, mely 5.250.000 koronát tesz ki, az értékpapírok árfolyamirigadozására alakított tartalék, mely a 3.729,624 korona 17 fillér külön tartalékkal együtt 19.206,875 korona 73 fillérre emelkedett, továbbá felemlítendő a 100.000 koronára rugó kétéves követelések tartaléka és az 911,110 korona 50 fillérnyi ingatlan tartalék. Ezekon kívül fennáll még egy 1.471,110 korona 50 fillér kitévő tartalék, melynek az a rendeltetése, hogy az életbiztosítási osztályban a kamatláb esetleg csökkenését kiegyenlítse. A társaság összes tartalékjai és alapjai, melyek első rangu értékekben vannak elhelyezve az idei átulalások folytán 247.497,914 korona 42 fillérről 270.052,078 korona 64 fillérre emelkedtek, melyek következőképen vannak elhelyezve: 1. Ingatlanok és jelzálog követelések 43.258.594 kor. 47 fill. 2. Életbiztosítási kötvényekre adott kölcsönök 21.221,765 kor. 52 fill. 3. Letéteményezett értékpapírokra adott kölcsönök 1.354,419 kor. 4. Értékpapírokra 185.300,903 kor. 34 fill. 5. Tárcá váltók 707,151 kor. 55 fill. 6. A részvényesek biztosított adósszelei 7.350,000 7. Bankoknál levő rendelkezésre álló követelések, készpénz és az intézet követelése, a hitelezők követeléseinek levonásával 10.859,244 kor. 76 fill. Összesen 270.052,078 korona 64 fillér. Ezen értékekből 58,5 millió korona magyar értékekre esik.

Könnyen elképzelhető,

hogy egy olyan szer, amely a szervezetet új erőforrásokhoz juttatja, azt képessé teszi arra, hogy fenyegetőleg fellépő betegségeknek hathatósan ellent tudjon állani. Ezt legkönnyebben a SCOTT-féle EMULSIÓ használata által érhetjük el. A SCOTT-féle EMULSIÓ jó ízű és könnyen emészthető készítmény, mely legfinomabb gyógyszerkamájolajból készül méz és nátron hypophosphitok hozzáadásával. A A csukamájolaj az egészséges, izmos hus képzettségét előmozdítja, míg a hypophosphitok az idegeket edzik és az életerőt fokozzák. A SCOTT-féle EMULSIÓ valódiáságának jele a „hátán nagy csukát vivő halász“ védjegy.

A SCOTT-féle EMULSIÓ kapható az összes gyógyszerárakban.

Ezen lapra való hivatkozással és 75 fillér levélbélyeg beküldése ellenében mintaüveggel bérmentve szolgál:

Dr. BUDAI EMIL,

„Városi gyógyszerár“

BUDAPEST, IV., Váci-utca 34/50.

Egy eredeti üveg ára: 2 K. 50 f.

X A dr. Richter féle Liniment. Caps. comp (Horgony-Pain-Expeller) igazi, népszerű házi-szerré lett, mely számos családban több mint 36 év óta mindig készletben van. Hátfájás, csipő-fájdalom, fejfájás, köszvény, csúznál stb.-nél a Horgony-Linimenttel való bedörzsölések mindig fájdalomcsillapító hatást idéztek elő; sőt járványkóránál, minő: a kolera és hányóhasfolyás az altestnek Horgony-Linimenttel való bedörzsölése mindig igen jónak bizonyult. Ezen kitűnő házi-szer jó eredménnyel alkalmaztatott bedörzsölésképpen az influenza ellen is és üvegekben: á 80 fillér, 1 kor. 40 fill. és 2 korona a legtöbb gyógyszerárban kapható; de bevásárlás alkalmával tessék határozottan: Richter-féle Horgony-Linimentet (Horgony-Pain-Expeller) kérni, valamint a „Horgony“ védjegyre és a Richter cégjegyzésre figyelni és csak eredeti üveget elfogadni.

x Névjegyek a legmodernebb kiállításban mindennemű carton mintákban, úgy mint sima, aranszegélyű, merített és a legújabb hártya cartonon készülnek a „Hunnia“ könyvnyomdában. Az árak jutányosak. Vidéki megrendelések pontosan eszközöltetnek. Helybeli sürgős rendelések, teáintve a nyomda amerikaiás felszerelését, mindjárt meg is várhatók.

Szerkesztői üzenetek.

V. M. (Helyben.) Beküldött tárcája nem üti meg mértékünket.

S. S. (Helyben.) A versre csak ennyit: Mene-mene tekel ufarzib.

Felelős szerkesztő és lapfőigazgató: GERENDAY JÓZSEF

Korona kávéház.

Ma és mindennap Bangó Lajos általános szerződötött jól szervezett teljes zenekarával (Budapestről)

este 8 órától zeneestélyt tart.

Vasár és ünnepnapokon, valamint csütörtökön délután 5 órától 7-ig oszonna zene.

Tisztelettel

Porgesz Béla.

Árverési hirdetmény.

Párkány mezőváros képviselőtestülete utasításából ezennel közhírré tesszük, hogy a mezőváros országos vásári helypénzszedési jogai zárt ajánlati versenytárgyalással egybekötött nyilvános szóbeli árverésen Párkányban a városház tanácstermében

1906. évi április hó 8-án d. e. 10 órakor

az 1906. évi április hó 15-ik napjától 1909. évi április hó 15-ik napjáig terjedő három évre, a legtöbbet ígérőnek haszonbérbe adatnak.

Bánatpénzül leteendő vagy a zárt ajánlathoz csatolandó a 3000 kor. kikiáltási árnak 10%-a vagyis 300 korona.

Az ezen bérletre vonatkozó árverési feltételek a hivatalos órák alatt a jegyzői irodában megtekinthetők.

Kelt Párkányban, 1906. évi márczius hó 22. napján.

Ivanits Gyula jegyző.

Krizsán Vincze bíró.

Triesti Általános Biztosító Társaság (Assicurazioni Generali)

Budapest, V., Dorottya-utca 10. szám.

A „Közgazdaság“ rovatban közöljük a TRIESTI ÁLTALÁNOS BIZTOSÍTÓ TÁRSASÁG

a legnagyobb, leggazdagabb és legrégebb biztosító intézetünk

mérlegének főbb számadatait. Teljes mérleggel a társaság mindenkinek, aki e célból hozzá fordul, a legnagyobb készséggel szolgál.

Az intézet elfogad: élet-, tűz-, szállítmány-, üveg-, betöréses-lopás- és harangtörés és repedés elleni biztosításokat. Közvetít továbbá: jégbiztosításokat a „Magyar jég- és viszontbiztosító r.-t., valamint baleset elleni biztosításokat az Első o. általános baleset ellen biztosító társaság számára.

A esztergomi főügynökség.

Fried Arnold és Fia.

GERENDAY A. és FIA
AKAD. SZOBRÁSZ.
 — ELSŐ ORSZ. SZABADALMAZOTT —
SIREMLÉKMŰ GYÁROSOK
BUDAPESTEN.
 Iroda, főraktár, műterem: VII. Kerespesi-ut 90. Fiókraktár: X. Kőbánya, az új temető m.